

DOI (Article): <https://doi.org/10.31108/2.2018.4.15.3>
УДК 159.923

А. А. Власенко

ПРО КОГНІТИВНУ СКЛАДОВУ ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

Власенко А. А. Про когнітивну складову професійної соціалізації особистості студента. У статті на основі аналізу наукових досліджень соціалізації особистості представлено теоретичне дослідження когнітивної складової професійної соціалізації особистості студента. Виходячи з принципу безперервності процесу професійної соціалізації особистості, встановлено основні ступені в даному процесі, важливі їх компоненти. Виділено етапи в процесі професіоналізації особистості студента, встановлено їх наступництво, специфіка. Визначено механізми професіоналізації особистості студента, роль когнітивної компоненти в них. На основі даних механізмів складено когнітивні карти. Визначено взаємозв'язок механізму наслідування як важливої компоненти професійної соціалізації особистості студента і когнітивного механізму під час навчального процесу. Представлено модель їх взаємодії.

Ключові слова: соціалізація особистості, професійна соціалізація особистості, когнітивна компонента професійної соціалізації особистості, особистість студента, професійний соціум, професійне інформаційне поле, особистість викладача, соціальне наслідування.

Власенко А. А. О когнитивной составляющей профессиональной социализации личности студента. В статье на основе анализа научных исследований социализации личности представлено теоретическое исследование когнитивной составляющей профессиональной социализации личности студента. Исходя из принципа непрерывности процесса профессиональной социализации личности, установлены основные ступени в данном процессе, важные их компоненты. Выделены этапы в процессе профессионализации личности студента, установлена их преемственность, специфика. Определены механизмы профессионализации личности студента, роль когнитивной компоненты в них. На основе данных механизмов составлены когнитивные карты. Определена взаимосвязь механизма подражания как важной компоненты профессиональной социализации личности студента и когнитивного механизма во время учебного процесса. Представлена модель их взаимодействия.

Ключевые слова: социализация личности, профессиональная социализация личности, когнитивная компонента профессиональной социализации личности, личность студента, профессиональное информационное поле, личность преподавателя, социальное подражание.

Постановка проблеми. В умовах глобальних трансформацій гуманітарних зв'язків і відносин в загальнолюдському соціумі значення соціалізації особистості в процесі її самореалізації постійно зростає.

Починаючи з 1970-х років, наше суспільство вступає в епоху четвертої хвилі інформаційної революції. Існування в умовах постіндустріального суспільства ставить індивідуума перед необхідністю безперервного набуття нових професійних знань, навичок, умінь [7]. Перманентно мінливі, зростаючі вимоги до формування його професійних здібностей привертають підвищену увагу до студентства, як професійної соціальної групи, а теза «вчитися, вчитися і вчитися» при цьому набуває сучасного, інноваційного сенсу.

Студент – це людина, яка зробила вибір у своїй професійній діяльності і перебуває на самому початку цього шляху. Освоюючи професію в ході навчального процесу, навчально-професійної практики, особистість студента зазнає певних трансформацій – професіоналізації. Даний процес визначає не тільки подальше життя студента, а й успішність функціонування соціуму, членом якого він є.

Таким чином, актуальність вивчення ролі когнітивної компоненти особистості студента в її професійній соціалізації є очевидною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання професійної соціалізації особистості вивчали як українські вчені (О. Бондарчук [4], В. Івкін [6], Л. Карамушка [8], А. Москальова

[10], М. Москальов [11] та ін.), так і вчені інших країн (К. Ванберг [18], Е. Голдрінг, Л. Коен-Фогель, К. Смеркар [17], А. Краснопорова [9], Дж. Каммейер-Мюллер, Л. Заршенас, Ф. Шаріф, З. Молазем, М. Хайєр, Н. Заре, А. Ебади [19], Т. Парсонс [12] та ін.). Однак з аналізу даних наукових робіт, на нашу думку, впливає те, що когнітивній складовій професійної соціалізації особистості студента в сучасних дослідженнях приділяється недостатньо уваги.

Метою статті є дослідження когнітивної складової професійної соціалізації особистості студента, визначення важливих особливостей даної проблематики.

Вклад основного матеріалу і результатів дослідження. Під соціалізацією особистості ми розуміємо психологічну адаптацію особистості до певного соціуму. Відповідно, професійна соціалізація, або професіоналізація особистості – адаптація її до соціуму, який визначається професійною діяльністю індивіда, в процесі входження і подальшого перебування в ньому.

О. Ангеловский [2], визначаючи процес професійної соціалізації особистості як безперервний, що триває протягом усього життя, розмежовує його на первинну і вторинну професіоналізацію:

- первинна професіоналізація – набуття професійних знань, навичок, умінь в процесі отримання професійної освіти;
- вторинна професіоналізація – накопичення професійного досвіду і формування творчого підходу до його реалізації, перетворення фахівця в професіонала, подальший його розвиток.

Оскільки первинна професіоналізація особистості відбувається в процесі отримання індивідуумом професійної освіти, становлення його як спеціаліста, О. Ангеловский пропонує характеризувати її як *спеціалізацію* особистості і визначає як фундаментальну, основоположну. «Успішне закінчення професійного навчального закладу і отримання відповідної спеціальності суб'єктом – відправна точка його вступу в світ професійних відносин» [2, с. 75].

Т. Стеніна, визначаючи структуру професійної соціалізації особистості студентської молоді як сукупність таких компонент, як когнітивна, визначальна, мотиваційна, діяльнісна, рефлексивна, для даної соціальної групи особливо акцентує значення когнітивної компоненти, яку визначає як судження оцінного характеру, думки індивіда про суб'єктів та об'єктів професійного соціуму, так і такою, що визначає засвоєння і переробку професійних знань, що сприяють самоствердженню його в професійному соціумі як особистості [13].

Когнітивна модель соціалізації, що запропонована Ж. Піаже, А. Маслоу, А. Болдуін та ін., «передбачає як головне – навічання не тільки і не просто навичок поведінки, а розвиток пізнавальних, емоційних і моральних якостей особистості на основі її потреб» [1, с. 1]. Домінантою функціонування особистості в соціумі визначається прийом, обробка і використання інформації, що надходить із зовнішнього інформаційного поля, визначуваного даним соціумом [5, с. 54]. Акцентується ментальна складова, «модель Думателя, а не робота-Робителя» [1, с. 1]. Модель стверджує самоактуалізацію особистості в процесі її становлення.

О. Столярчук відмічає, що з часом ознаки професійного соціуму в студентській навчальній групі проявляються поступово, поступально, як і зміни в структурі особистості окремого студента в процесі її професіоналізації [14]. І в цих взаємопов'язаних і синхронних у часі процесах важливим фактором, фактором-dominans (лат.) є когнітивна складова професійної соціалізації особистості студента.

Виходячи з вищевикладеного, логічно виділити два основних етапи в процесі професійної соціалізації особистості студента:

1 – набуття індивідуумами статусу студентів і формування ними навчальної групи на початковому етапі навчання (*рис. 1*);

2 – процес навчання професії та пов'язані з цим особистісні зміни студентів (*рис. 2*).

Схема, що зображена на *рис. 1*, визначає перший етап професійної соціалізації особистості студента – зміну його соціальної ролі з абітурієнта на студента. Цей початковий етап можна умовно поділити на дві частини. Перша частина професійної соціалізації особистості студентів відбувається в процесі формування навчальної групи, яка розглядається в

даному контексті як професійний соціум. Виходячи з онтологічного принципу холізму, даний соціум не є простою сумою індивідів, що його складають, оскільки в процесі свого формування генерує додаткові, ексклюзивні характеристики, які переробляються, засвоюються за допомогою когнітивної компоненти особистості студентів в процесі їх адаптації до нових умов зовнішнього середовища. Тобто друга стадія визначається впливом сформованого професійного соціуму (навчальної групи) на індивідуальну особистість студента. Таким чином, перша стадія (1) розглядається як стадія соціалізації, друга (2) – власне професійної соціалізації. У процесі набуття професійних знань, навичок, умінь в даному випадку під «професійними» маються на увазі ті, що формують здатності до навчання. Специфіка описаного процесу полягає в тому, що індивідууми не тільки визначають себе в професійному соціумі, але і сам професійний соціум (у вигляді навчальної групи) визначається, формується ними.

Рис. 1. Професійна соціалізація особистості студентів в процесі формування ними навчальної групи

Рис. 2. Професійна соціалізація особистості студента в ході навчального процесу

Рис. 2 зображує процес подальшої професійної соціалізації особистості студентів в ході навчального процесу. З'являється і набуває визначального значення фактор пропонованої

студенту в ході навчального процесу чи навчально-професійної практики професійної інформації. Даний фактор розмикає замкнутість схеми, зображеної на рис. 1, за допомогою постійного припливу нової інформації, що формується динамічно мінливим професійним інформаційним полем. Процес формування нових професійних знань, навичок і умінь студентами, трансформуючи їх особистості, змінює і професійний соціум, що формується ними, який отримуючи нові властивості, в свою чергу справляє на особистість студента зворотний вплив, завершуючи цикл їх професіоналізації на поточному етапі. Таким чином, перманентність засвоєння нової професійної інформації забезпечує безперервність процесу професіоналізації особистості студента протягом всього періоду його навчання, на чому особливо акцентує увагу О. Столярчук [14].

Н. Шаталова і Я. Жеманов, визначаючи важливість набуття професійних знань, навичок, умінь, вказують на наслідування як найважливіший механізм професійної соціалізації особистості, що супроводжує даному процесу, наводячи, як приклад, взаємозв'язок викладача і учня [16].

Поділяючи причини соціального наслідування на логічні і нелогічні, Г. Тард визначає:

1) прийняття інформації, пов'язаних з нею соціальних поведінкових моделей в зв'язку з їх істинністю, корисністю, як наслідок логічних причин;

2) наслідування з розумної точки зору гірших прикладів, однак домінуючих в ситуативному аспекті, як наслідок нелогічних причин [15, с. 122–123].

Відзначимо, що в другому випадку неминучий стан когнітивного дисонансу, стресу породжує токсичність внутрішньопсихологічного середовища, що, в свою чергу, визначає гандикап особистості. Як наслідок – специфічна соціалізація соціально пасивного студента або студента-девіанта.

Приймаючи професійний авторитет викладача, студент несвідомо приймає, відтворює і особливості його поведінки. Таким чином, наслідування стає найважливішим механізмом професійної соціалізації в процесі навчання, а її специфіка та успішність значною мірою залежать від обраного прикладу для наслідування, що акцентує увагу на структурі особистості викладача.

Однак оскільки викладач для студента є також і джерелом професійної інформації, то очевидним є дуалізм механізму впливу викладача на особистість студента в ході навчального процесу, навчально-професійної практики, який схематично зображено на рис. 3.

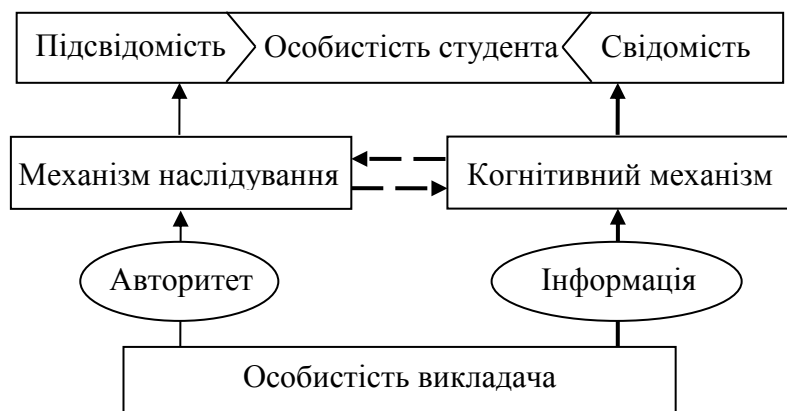

Рис. 3. Вплив особистості викладача на особистість студента в ході навчального процесу, навчально-професійної практики

Як бачимо, механізм наслідування і когнітивний механізм впливу особистості викладача на особистість студента не автономні, оскільки на оцінку і засвоєння пропонуєних

професійних знань, безумовно, впливає авторитет викладача, що лежить в основі неусвідомленого наслідування [2]. Згідно з соціально-когнітивною теорією особистості А. Бандури, навчання через наслідування є важливим фактором, що формує нові біхевіоральні моделі індивідуальної поведінки особистості [3]. Тобто когнітивна регуляція поведінки на основі наслідування забезпечує зворотний зв'язок, формуючи єдину взаємопов'язану систему, що визначає особистісні зміни студента і на підсвідомому, і на свідомому рівнях. Далі, як зазначалося вище, на основі особистісних змін студентів змінюється професійний соціум, сформований ними, що, в свою чергу, генерує наступні трансформації особистості студента в подальшому процесі професійної соціалізації його особистості.

Таким чином, ми бачимо, що когнітивна компонента процесу професіоналізації особистості індивідуума, в період його навчання професії, взаємодіючи з іншими компонентами в даному процесі на всіх його етапах, набуває стрижневе, визначальне значення. А отже, і розвиток когнітивних здібностей особистості студента, що забезпечують процес професіоналізації особистості в його когнітивній компоненті, є важливим фактором у загальній професіоналізації його особистості.

Висновки. Таким чином, було визначено, що процес професійної соціалізації, як процес безперервний, який впливає на особистість індивідуума протягом усього життя, поділяється на первинну професійну соціалізацію (набуття професії в ході навчальної діяльності) і вторинну (професіоналізація в процесі подальшої трудової діяльності). Процес первинної професіоналізації визнаний засадничим, визначальним у подальшому існуванні суб'єкта в професії.

У структурі професійної соціалізації особистості студента особливо акцентується когнітивна компонента, яка, виходячи з потреб особистості, змінює її поведінкові, пізнавальні, емоційні, моральні якості.

На прикладі навчальної групи студентів відзначено синхронність у часі прояву ознак професійного соціуму і професійної соціалізації особистості. Сам процес розділений на два етапи: формування навчальної групи як професійного соціуму студентів і процес подальшого перебування в ньому в ході навчального процесу. При цьому для кожного етапу визначено моделі професійної соціалізації особистості студентів, роль і місце її когнітивної компоненти як стрижневої.

Акцентуючи увагу на особистості викладача в контексті наслідування, як важливого механізмі професійної соціалізації особистості студента, визначено взаємний вплив механізму наслідування і когнітивного механізму в процесі взаємодії «викладач-студент».

Відзначено важливість розвитку когнітивних здібностей студента як важливої передумови професійної соціалізації його особистості в когнітивній компоненті.

Перспективи подальших досліджень полягають у наступних теоретичних дослідженнях когнітивної компоненти професійної соціалізації особистості студентів, розробці критеріїв та методик для аналізу і розвитку їх когнітивних здібностей в даному контексті, розробці критеріїв та методик для аналізу і розвитку особистісних якостей викладача, які сприяють підвищенню його авторитету в студентському соціумі як передумови ефективного функціонування механізму наслідування.

Список використаних джерел

1. Абдуллина З. А. Модели, факторы и механизмы процесса политической социализации личности: поливариантность и взаимосвязь [Электронный ресурс] / З. А. Абдуллина, Л. М. Ким // Вестник Алматинского университета энергетики и связи. Категория : Технические науки. — Алма-Аты, 2015. — Режим доступа : <https://articlekz.com/article/13684>
2. Ангеловский А. А. Профессионализация личности. Социальные агенты первичной и вторичной профессионализации / А. А. Ангеловский // Сибирский педагогический журнал. — Новосибирск, 2011. — №7. — С. 70–79.
3. Бандура А. Теория социального научения / А. Бандура. — СПб. : Евразия, 2000. — 320 с.

4. Бондарчук О. І. Соціально-психологічний зміст і показники особистісного розвитку керівників освітніх організацій у процесі їх професійної соціалізації / О. І. Бондарчук // Науковий вісник Чернівецького ун-ту. – Сер. : Педагогіка та психологія. – Чернівці, 2009. – Вип. 447–448. – С. 60–65.
5. Власенко А. А. Розвиток когнітивної компоненти особистості як імператив сучасного інформаційного простору / А. А. Власенко // Virtus. – Montreal, 2018. – No 23, Part 1. – P. 53–55.
6. Івкін В. М. Психологічні засади організаційного розвитку : монографія / В. М. Івкін ; за наук. ред. Л. М. Карамушки. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 206 с.
7. Кальницький Е. А. Концепція постіндустріального суспільства Деніела Белла як підґрунтя формування концепцій інформаційного суспільства / Е. А. Кальницький // Вісник Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого. – Сер. : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – Харків, 2013. – № 5. – С. 137–142.
8. Карамушка Л. М. Психологічні умови підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації : монографія / Л. М. Карамушка, М. В. Москальов. – К. : Просвіта, 2011. – 200 с.
9. Красноперова А. Г. Профессиональная социализация личности в системе потребительской кооперации / А. Г. Красноперова // Успехи современного естествознания. Раздел : Педагогические науки. – М., 2005. – №5. – С. 70–72.
10. Москальова А. С. Креативний потенціал керівників загальноосвітніх навчальних закладів як чинник конструктивного розв'язання управлінських проблем / А. С. Москальова // Вісник Чернігівського національного педагогічного ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. – Сер. : Психологічні науки. – Чернігів, 2014. – №121(2). – С. 29–33.
11. Москальов М. В. Psychological and organizational factors ENTRY specialist in educational organizations / М. В. Москальов // Міжнародні чепанівські психолого-педагогічні читання (2). – К. : Гнозис, 2013. – С. 91–97.
12. Парсонс Т. О структуре социального действия / Т. Парсонс. – М. : Академический проект, 2016. – 435 с.
13. Стенина Т. Л. Профессиональная социализация студенческой молодежи / Т. Л. Стенина // Знание. Понимание. Умение : образование и образованный человек в XX веке, №3. – Московский гуманитарный университет. – М., 2014. – С. 38–47.
14. Столярчук О. А. Психологія становлення особистості фахівця в умовах різновекторності універсуму : монографія / О. А. Столярчук. – Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2018. – 294 с.
15. Тард Ж. Г. Законы подражания / Ж. Г. Тард. – М. : Академический проект, 2011. – 304 с.
16. Шаталова Н. И. Механизмы профессиональной социализации личности / Н. И. Шаталова, Я. Н. Жеманов // Дискуссия. Журнал научных публикаций. – Екатеринбург, 2013. – №1(31). – С. 124–13.
17. Cohen-Vogel, L. The Influence of Local Conditions on Social Service Partnerships, Parent Involvement, and Community Engagement in Neighborhood Schools / L. Cohen-Vogel, E. Goldring, C. Smrekar // American Journal of Education. – Chicago, 2010. – Vol. 117. – № 1. – P. 51–78.
18. Kammeyer-Mueller, J. D. Unwrapping the organizational entry process: Disentangling antecedents and their pathways to adjustment / J. D. Kammeyer-Mueller, C. R. Wanberg // Journal of Applied Psychology. – Washington, 2003. – Vol. 88(5). – P. 779–794.
19. Zarshenas, L. Professional socialization in nursing: A qualitative content analysis / L. Zarshenas, F. Sharif, Z. Molazem, M. Khayyer, N. Zare, A. Ebadi // Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research. – Tehran, 2014. – Vol. 19(4). – P. 432–438.

Spysok vykorystanykh dzherel

1. Abdullina Z. A. Modeli, faktory i mehanizmy processa politicheskoy socializatsii lichnosti: polivariantnost' i vzaimosvjaz' [Jelektronnyj resurs] / Z. A. Abdullina, L. M. Kim // Vestnik Almatinskogo universiteta jenergetiki i svjazi. Kategorija : Tehniceskie nauki. — Alma-Aty, 2015. – Rezhim dostupa : <https://articlekz.com/article/13684>
2. Angelovskij A. A. Professionalizacija lichnosti. Social'nye agenty pervichnoj i vtorichnoj professionalizatsii / A. A. Angelovskij // Sibirskij pedagogicheskij zhurnal. – Novosibirsk, 2011. – №7. – S. 70–79.
3. Bandura A. Teorija social'nogo nauchenija / A. Bandura. – SPb. : Evrazija, 2000. – 320 s.
4. Bondarchuk O. I. Sotsialno-psykholohichniy zmist i pokaznyky osobystisnogo rozvytku kerivnykiv osvitnikh orhanizatsii u protsesi yikh profesiinoy sotsializatsii / O. I. Bondarchuk // Naukovyi visnyk Chernivetskoho un-tu. Ser. : Pedagogika ta psykholohiia. – Chernivtsi, 2009. – Vyp. 447–448. – S. 60–65.
5. Vlasenko A. A. Rozvytok kohnityvnoi komponenty osobystosti yak imperatyv suchasnoho informatsiinoho prostoru / A. A. Vlasenko // Virtus. – Montreal, 2018. – No 23, Part 1. – P. 53–55.
6. Ivkin V. M. Psykholohichni zasady orhanizatsiinoho rozvytku : monohrafiia / V. M. Ivkin ; za nauk. red. L. M. Karamushky. – Kirovohrad : Imeks-LTD, 2013. – 206 s.
7. Kalnytskyi E. A. Kontseptsiia postindustrialnogo suspilstva Deniela Bella yak pidgruntia formuvannia kontseptsii informatsiinoho suspilstva / E. A. Kalnytskyi // Visnyk Natsionalnoi yurydychnoi akademii im. Yaroslava Mudroho. – Ser. : Filosofiia, filosofiia prava, politolohiia, sotsiolohiia. – Kharkiv, 2013. – № 5. – S. 137–142.
8. Karamushka L. M. Psykholohichni umovy pidhotovky maibutnikh menedzheriv do upravlinnia zminamy v orhanizatsii : monohrafiia / L. M. Karamushka, M. V. Moskalov. – K. : Prosvita, 2011. – 200 s.

9. Krasnoperova A. G. Professional'naja socializacija lichnosti v sisteme potrebitel'skoj kooperacii / A. G. Krasnoperova // Uspehi sovremennogo estestvoznanija. Razdel : Pedagogicheskie nauki. – M., 2005. – №5. – S. 70–72.
10. Moskalova A. S. Kreatyvnyi potentsial kerivnykiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv yak chynnyk konstruktyvnoho rozv'iazannja upravlinskykh problem / A. S. Moskalova // Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho un-tu im.T. H. Shevchenka. – Ser. : Psykholohichni nauky. – Chernihiv, 2014. – №121(2) . – S. 29–33.
11. Moskalov M. V. Psychological and organizational factors ENTRY specialist in educational organizations / M. V. Moskalov // Mizhnarodni chelpanivski psykholoho-pedahohichni chytannja (2). – K. : Hnozys, 2013. – S. 91–97.
12. Parsons T. O strukture social'nogo dejstvija / T. Parsons. – M. : Akademicheskij proekt, 2016. – 435 s.
13. Stenina T. L. Professional'naja socializacija studencheskoj molodezhi / T. L. Stenina // Znanie. Ponimanie. Umenie : obrazovanie i obrazovannyj chelovek v HH veke, №3. – Moskovskij gumanitarnyj universitet. – M., 2014. – S. 38–47.
14. Stoliarchuk O. A. Psykholohiiia stanovlennia osobystosti fakhivtsia v umovakh riznovektornosti universumu : monohrafiia / O. A. Stoliarchuk. – Kremenčuk : PP Shcherbatykh O. V., 2018. – 294 s.
15. Tard Zh. G. Zakony podrazhanija / Zh. G. Tard. – M. : Akademicheskij proekt, 2011. – 304 s.
16. Shatalova N. I. Mehanizmy professional'noj socializacii lichnosti / N. I. Shatalova, Ja. N. Zhemanov // Diskussija. Zhurnal nauchnyh publikacij. – Ekaterinburg, 2013. – №1(31). – S. 124–13.
17. Cohen-Vogel, L. The Influence of Local Conditions on Social Service Partnerships, Parent Involvement, and Community Engagement in Neighborhood Schools / L. Cohen-Vogel, E. Goldring, C. Smrekar // American Journal of Education. – Chicago, 2010. – Vol. 117. – № 1. – P. 51–78.
18. Kammeyer-Mueller, J. D. Unwrapping the organizational entry process: Disentangling antecedents and their pathways to adjustment / J. D. Kammeyer-Mueller, C. R. Wanberg // Journal of Applied Psychology. – Washington, 2003. – Vol. 88(5). – P. 779–794.
19. Zarshenas, L. Professional socialization in nursing: A qualitative content analysis / L. Zarshenas, F. Sharif, Z. Molazem, M. Khayyer, N. Zare, A. Ebadi // Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research. – Tehran, 2014. – Vol. 19(4). – P. 432–438.

Vlasenko, A. A. A cognitive component of professional socialization of students. The author, based on the analysis of scientific research into personal socialization, presents a theoretical study into the cognitive component of students' professional socialization. Professional socialization of an individual is defined as a continuous process, which can be conditionally divided into the period of professional training and the period of professional activity, with the period of training being the most important. It has been established that in the structure of students' professional socialization, the cognitive component is accentuating and modifying behavioral, cognitive, emotional and moral qualities of a person.

Based on the synchronicity of student groups' developing the signs of professional groups and students' professional socialization, the author analyzes interrelatedness of these processes and their main stages, which include students' entry into a professional group and their further activities it. Each stage of students' professional socialization has been given its model. It has been established that the cognitive component of students' professional socialization plays a leading role in students' professional socialization, because the professional information assimilated by students is considered as the driving force of this process.

Key words: *personal socialization, professional socialization, cognitive component of professional socialization, student's personality, professional information field, teacher's personality, social emulation*

Відомості про автора

Власенко Андрій Анатолійович, аспірант кафедри психології управління ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України, м. Київ, Україна.

Vlasenko, Andrii Anatolijovych, PhD student of the Department of Psychology of Management of SHEI 'University of Educational Management' of NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

E-mail: andreyvlasenko@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6856-7490>

Отримано 22 жовтня 2018 р.
Рецензовано 30 листопада 2018 р.
Прийнято 12 грудня 2018 р.